

**ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱՆՐԱՅԻՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՆԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ԾՐԱԳԻՐ

**ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՆԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ**

ԵՐԵՎԱՆ- 2007

Բովանդակություն

<i>Նախաբան</i>	3
<i>1. Կարգավորման օրենսդրական դաշտի կապարելագործում</i>	3
<i>2. Գործունեության լիցենզավորում և թույլտվությունների տրամադրում</i>	12
<i>3. Սակագնային քաղաքականություն</i>	13
<i>4. Կարգավորվող ընկերությունների ֆինանսապրևենսա- կան գործունեության վերլուծություն</i>	17
<i>5. Ներդրումային ծրագրերի համաձայնեցում, սպառողների սպա- սարկման որակի ցուցանիշների սահմանում և վերահսկում</i>	18
<i>6. Էլեկտրական, ջերմային Էներգիայի և բնական գազի սպառման ծավալների կանխատեսում</i>	22
<i>7. Սպառողների հետ տարվող աշխատանքներ</i>	26
<i>8. Աշխատանքը զանգվածային լրատվամիջոցների հետ</i>	26
<i>9. Նամագործակցություն</i>	27

Նախաբան

Նայաստանի Նանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը (այսուհետև՝ հանձնաժողով) էներգետիկայի, հեռահաղորդակցության (էլեկտրոնային հաղորդակցության), փոստային կապի բնագավառներում և ջրային ոլորտում կարգավորող մարմին է, որը գործում է «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին», «Էներգետիկայի մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Փոստային կապի մասին» Նայաստանի Նանրապետության օրենքներով և Նայաստանի Նանրապետության ջրային օրենսգրքով իրեն վերապահված իրավասությունների շրջանակում:

Հանձնաժողովի կառուցվածքային ստորաբաժանումներն են.

- սակագնային քաղաքականության վարչություն՝

ա) սակագնային բաժին,

բ) ֆինանսական վերլուծության բաժին,

- իրավաբանական և լիցենզավորման վարչություն,

-լիցենզավորված գործունեության մոնիթորինգի և ներդրումային ծրագրերի վարչություն՝

ա) տեխնիկական մոնիթորինգի և փորձաքննության բաժին,

բ) ներդրումային ծրագրերի բաժին,

- հեռահաղորդակցության վարչություն,

- սպառողների հետ կապերի բաժին,

- տնտեսական բաժին,

- հաշվապահական հաշվառման բաժին,

- անձնակազմի կառավարման բաժին:

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների աշխատանքը, «Քաղաքացիական ծառայության մասին» Նայաստանի Նանրապետության օրենքի համաձայն, համակարգում է հանձնաժողովի աշխատակազմի ղեկավարը:

1. Կարգավորման օրենսդրական դաշտի կարարելագործում

Կարգավորվող ոլորտների օրենսդրական դաշտի կարարելագործումը շարունակական գործընթաց է և հանդիսանում է հանձնաժողովի կարևորագույն գործառնություններից մեկը: Հանձնաժողովի կարգավորման դաշտում գրավոր փարբեր բնագավառներ ունեն զարգացածության փարբեր մակարդակներ և կարգավորման ենթակա խնդիրների համախումբ: Այս առումով յուրաքանչյուր բնագավառում առկա փարաբեսակ խնդիրներին համահունչ օրենսդրական դաշտի և կարգավորման կանոնների սահմանումն ու շարունակական կարարելագործումը միայն կարող է

նպաստել կարգավորվող ընկերությունների և սպառողների շահերի հավասարակշռմանը և իրավաբանական արդարացի հարաբերությունների ձևավորմանը:

Նեոահաղորդակցության բնագավառը հանձնաժողովի կարգավորման դաշտ ներգրավվելով 2006 թվականից, իր բազմաշերտ խնդիրներով ներկայումս հանձնաժողովի ուշադրության կիզակետում է: Այդ առումով 2007 թվականին հանձնաժողովը մեծածավալ աշխատանք է փարել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՏՏ օրենքով իրեն վերապահված գործառույթներն իրականացնելու համար, մասնավորապես.

1. Նաշվի առնելով էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի զարգացման համաշխարհային միտումները, հանձնաժողովը Նամաշխարհային բանկի աջակցությամբ մշակել և հաստատել է էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի կարգավորման քաղաքականությունը, որում, ելնելով հանրային շահերից, ամրագրվել են ոլորտի արդյունավետ զարգացման ուղղությունները և դրանց իրագործման ուղենիշները:
2. Կանոնակարգվել է նախկինում փվյալների փոխանցման ծառայությունների մատուցման լիցենզիա ստացած անձանց կարգավիճակը՝ փրված լիցենզիաները «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՏՏ օրենքի պահանջներին պարզեցված և արագացված ընթացակարգով համապատասխանեցնելուց հետո հանձնաժողովի որոշմամբ այդ անձանց հնարավորություն է փրվել շարունակելու իրենց գործունեությունը:
3. Նաստատվել են հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ամրակցված ցանցերով հեռախոսային (ձայնային) ծառայություններ մատուցող օպերատորների կողմից հանրությանը փրդեկատրվական ծառայության մատուցման ապահովման և բաժանորդների փրդեկատրուների հրատարակման կանոնները:

Նամաձայն այդ կանոնների, օպերատորը, փվյալ դեպքում՝ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ն, պարտավոր է 2007 թվականի ընթացքում մշակել և փրպագրել նշված փրդեկատրուները: Ընդ որում, ընկերությունը պարտավոր է փրդեկատրուներն անվճար փրամադրել Նայաստանի Նանրապետության պետական և փրդական ինքնակառավարման մարմիններին, հանրապետության փրարաձքում գործող բոլոր փրոստային բաժանմունքներին, ինչպես նաև փրդադրել իր ինփրերնետային կայքում:

Կանոններում ամրագրված են նաև դրույթներ բաժանորդների կողմից փրդեկատրուներ ձեռք բերելու և հեռախոսով կատարվող հարցումների դեպքում փրդեկատրուում ընդգրկված փրդեկատրվության փրամադրման հնարավորության ապահովման վերաբերյալ:

4. Ձայնային ծառայությունների սահմանման վերաբերյալ հակասական մոտեցումները և փարակարծիք մեկնաբանությունները հստակեցնելու նպատակով հանձնաժողովի որոշմամբ դասակարգվել է ձայնային ծառայությունը:
5. Ելնելով ազգային անվտանգության և հանրային շահերից, հանձնաժողովի որոշմամբ բջջային կապի ծառայություններ մատուցող օպերատորներին պարտավորեցվել է հանրային շարժական բջջային կապի կանխավճարային հեռախոսաքարտերը հանրությանը փրամադրել միայն գրավոր պայմանագրի հիման վրա:
6. Նանձնաժողովի որոշմամբ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ին պարտավորեցվել է մինչև 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը փեխնիկական հնարավորություններ ստեղծել՝ Նայասփանի Նանրապետության փարածքում գործող բոլոր անալոգային բաժանորդային գծերով ավտոմատ կերպով կապարելու միջքաղաքային և միջազգային գանգեր:

Նաշվի առնելով, որ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի ձեռքբերումից հետո «ՎիմպելԿոմ» ԲԲԸ-ն աստիճանաբար պետք է հրաժարվեր «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ին վերապահված էլեկտրոնային հաղորդակցության փարբեր ծառայությունների մատուցման բացառիկ իրավունքներից, հանձնաժողովը 2006 թվականի վերջին հաստատել է «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի թիվ 60 լիցենզիայի փոփոխված փարբերակը, որտեղ վերացվել էր փվյալների հաղորդման միջազգային հասանելիության, ինչպես նաև GSM երկրորդ օպերատորի համար միջազգային ձայնային կապի ծառայությունների մատուցման բացառիկ իրավունքը, իսկ 2007 թվականի օգոստոս ամսին հաստատվել և «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ին է փրամադրվել 2007 թվականի հոկտեմբերի 1-ից ուժի մեջ մտնող թիվ 60 լիցենզիայի փոփոխված փարբերակը, որն ամբողջովին համապատասխանում է հեռահաղորդակցության ազատականացված շուկայի պահանջներին՝ առանց ծառայությունների մատուցման որևէ բացառիկ իրավունքի:

Միաժամանակ, էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում լիցենզավորված ընկերությունների բնականոն գործունեությունն ապահովելու համար և հաշվի առնելով ազատականացված շուկայի առանձնահատկությունները, ընդունվել են որոշումներ, որոնցով հստակեցվել է բնագավառը կանոնակարգող իրավական դաշտը: Մասնավորապես, հաստատվել են և 2007 թվականի հոկտեմբերի 1-ից ուժի մեջ կմտնեն.

- ա) «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի և այլ օպերատորների հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցի փոխկապակցման օրինակելի առաջարկը,
- բ) Նայասփանի Նանրապետության համարագրման պլանը,

- գ) համարների կամ կոդերի զբաղեցման թույլտվության հասկացման և օգտագործման կանոնները,
- դ) այլ լիցենզավորված անձանց հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերով էլքային ձայնային ծառայությունների մատուցման կարգը:

Նաշվի առնելով 2007 թվականի կապարած աշխատանքները և ուսումնասիրելով այդ բնագավառի կարգավորման ուղղությամբ եվրոպական մի շարք երկրների առաջավոր փորձը, հանձնաժողովը նախատեսում է 2008 թվականի ընթացքում, «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքով իրեն վերապահված իրավասությունների շրջանակում, շարունակել գործունեություն ծավալել հեղինակ ուղղություններով.

- հանրությանը հնարավորինս մաքսելի հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների մատուցում,
- հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերի և ծառայությունների ոլորտում մրցակցության զարգացում,
- լիցենզավորված անձանց՝ օրենսդրության և լիցենզիայի (թույլտվության) պահանջների կապարման ընթացքի մոնիթորինգ, էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների մատուցման և ցանցերի ոլորտում մրցակցության երաշխավորում և որևէ աղավաղման բացառում,
- սահմանափակ ռեսուրսների, ներառյալ՝ ռադիոհաճախականությունների փիրույթի և համարների արդյունավետ օգտագործման ապահովում,
- էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերի և ծառայությունների ոլորտում գործունեություն ծավալելու ընթացակարգերի հնարավորինս պարզեցում,
- էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում տեղական և արտերկյա ներդրումները խթանող իրավական դաշտի զարգացում,
- հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերի օպերատորների գործունեության որակի չափանիշների սահմանում, որոնք մրցակցային ծառայությունների և ցանցերի ոլորտում ապահովելով արդար և արդյունավետ մրցակցություն, հնարավորություն կտան ասփիճանաբար մոտենալու հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում առաջադար դիրքեր զբաղեցնող երկրներին,
- մատուցվող ծառայությունների սպասարկման որակի չափանիշների սահմանում, որոնք հիմնված լինելով հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում հանրությանը սպասարկելու համաշխարհային լավագույն փորձի վրա, կնպաստեն

հանրապետությունում բնակչության սպասարկման որակի էական բարելավմանը:

Ելնելով էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի կարգավորման քաղաքականության նպատակներից, հանձնաժողովը դրանց իրագործման համար կօգտագործի լիցենզավորման, ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրման, շուկայական մրցակցության պաշտպանության և ոլորտի առանձին հատվածների կարգավորման մեխանիզմները: Ընդ որում, այդ նպատակներն իրականացվելու են՝ հաշվի առնելով Առևտրի միջազգային կազմակերպության, Եվրոպական միության, Նեոահաղորդակցության միջազգային միության առաջարկներն ու կարգավորման սրանդարտները, ինչպես նաև Նայասպանի Նանրապետությունում էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկայի առանձնահատկություններն ու առկա իրավիճակը:

Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի կարգավորումը կիրականացվի հետևյալ ուղղություններով.

ա) Շուկայի ուսումնասիրություն, որի համար՝

- հանձնաժողովում կձևավորվի բնագավառում գործող էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերի միասնական տեղեկատվական բազա.
- ելնելով Նայասպանի Նանրապետության և հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում առաջադարձ դիրքեր զբաղեցնող երկրների էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկաների համեմատական վերլուծության արդյունքներից, կնախանշվեն շուկայի զարգացման հիմնական ուղղությունները:

բ) Լիցենզավորում (ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների տրամադրում), որն իրականացվելու է՝

- լիցենզավորման ընթացակարգերի պարզեցմամբ՝ լիցենզավորման համար նախատեսված պայմանների շրջանակը սահմանափակելով օրենքով սահմանված պայմանների նվազագույն ծավալով.
- մրցույթով կամ աճուրդով լիցենզիաների ստացման հնարավորության ընձեռնամբ:

գ) Ռադիոհաճախականությունների փիրույթի կառավարում, որն իրականացվելու է՝

- մշակելով ռադիոհաճախությունների փիրույթի արդյունավետ օգտագործման ճկուն քաղաքականություն,
- սահմանելով ռադիոհաճախականությունների տրամադրման և օգտագործման ողջամիտ վճարներ,

- պարզեցնելով ռադիոհաճախականությունների օգտագործման թույլտվությունների փրամադրման գործընթացը,
- ռադիոհաճախականությունների փիրոյթի ազատականացմամբ (կոնվերսիա), որը կնպաստի էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների սակագների իջեցմանը և բնագավառում նոր տեխնոլոգիաների ներդրմանը:

դ) *Շուկայական մրցակցության պաշտպանության ապահովում.*

Պարբերաբար կկատարվեն հետազոտություններ՝ էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկայում մրցակցային իրավիճակը գնահատելու և հնարավոր հակամրցակցային երևույթները բացահայտելու և դրանք վերացնելու նպատակով:

ե) *Նամընդհանուր (ունիվերսալ) ծառայությունների ապահովում, որի համար նախատեսվում է՝*

- 1) մանրամասն ուսումնասիրել էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկայի (բնակչության մասնավոր և հանրային հատվածի) կարիքները՝ համընդհանուր ծառայությունների արդյունավետ մոդել մշակելու նպատակով.
- 2) սահմանել համընդհանուր ծառայությունների մատուցման լիցենզավորման կամ լիցենզիաներում որպես պարտավորություն ամրագրելու պայմանները.
- 3) աշխատանքներ փնտել «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՏՏ օրենքի համաձայն համընդհանուր ծառայությունների հիմնադրամ ստեղծելու ուղղությամբ, որին էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայություններ մատուցողները պետք է մասհանումներ կատարեն:

Լիցենզիաների պայմանների կատարման ընթացքին հետևելու համար 2008 թվականի ընթացքում հանձնաժողովը պարբերաբար ուսումնասիրություններ կիրականացնի էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի լիցենզավորված ընկերություններում: Նախատեսվում է մոնիթորինգ իրականացնել՝ Նայաստանի Նանրապետության փարածքում գործող բոլոր անալոգային բաժանորդային գծերով ավտոմատ կերպով միջադաշային և միջազգային զանգեր կատարելու՝ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի պարտավորության կատարման ընթացքը գնահատելու նպատակով: Նայաստանի Նանրապետության հետագա զարգացումը մեծապես պայմանավորված է ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներդրմամբ, ինչը ուղղակիորեն ենթադրում է հաղորդակցության որակյալ ենթակառուցվածքի առկայություն և, մասնավորապես, ինտերնետ հասանելիություն: Այս առումով 2008 թվականին հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում կլինի հանրապետությունում ինտերնետ հասանելիության ծառայության բարելավման հարցը, ինչի համար նախատեսվում է արագագործ ինտերնետային ծառայություն մատուցելու հնարավորությունների առկայության վերաբերյալ ուսումնասիրություններ կատարել հանրապետության քաղաքային և գյուղական բնակավայրերում: Նանձնաժողովի

կողմից կիրախուսվեն ընկերությունների բոլոր այն նախաձեռնությունները, որոնք միտված կլինեն տեղեկատվական և էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառներում նոր տեխնոլոգիաների ներդրմանը:

«ԱրմենՏել» և «Ղ-Տելեկոմ» ՓԲԸ-ների մրցակցության արդյունքում 2007 թվականին անհամեմատ բարձրացել է մատուցվող ծառայությունների որակը. արդեն հանրությանը մատուցվում են նոր ծառայություններ, մասնավորապես, GPRS (տվյալների հաղորդման և ինտերնետ հասանելիության ընձեռում), կանխավճարային քարտերով մատուցվող ծառայություններ, միջազգային ռոումինգ, MMS (մուլտիմեդիա հաղորդագրությունների ծառայություններ) և այլն: Էլեկտրոնային հաղորդակցության շուկայում նկատվում են շարժական կապի սակագների նվազման և հեռախոսային կապի ծավալների (տրաֆիկ) աճի հստակ միտումներ: Նանձնաժողովն իր գործունեությամբ կնպաստի վերոհիշյալ միտումների շարունակական աճին նաև 2008 թվականի ընթացքում, ինչպես նաև համապարփակ ուսումնասիրություններ կիրականացնի բջջային կապի երրորդ օպերատորի բջջային կապի շուկա մուտք գործելու հնարավորությունների և դրանով պայմանավորված՝ շուկայի կառուցվածքի հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ:

Ներկելով գիտատեխնիկական առաջընթացի համաշխարհային միտումներին և նկատի ունենալով, որ Նայաստանի Նանրապետությունում նույնպես անհրաժեշտություն կառաջանա անցնելու նոր սերնդի ցանցերի (NGN- Next Generation Networks) ներդրմանը, 2008 թվականին հանձնաժողովը կսկսի այդ ցանցերի շահագործման հետ կապված խնդիրների ուսումնասիրությունը, հարկապես կարևորելով ամրակցված ցանցերի զարգացման և ցանցերի փոխկապակցման խնդիրները՝ կապված IP արձանագրությամբ կապարվող տեղեկատվական և ձայնային (VoIP) ծառայությունների մատուցման հետ:

Բջջային կապի և էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում լայնաշերտ ծառայությունների մատուցման (broadband) համաշխարհային զարգացումներով պայմանավորված՝ հանձնաժողովը կարևորում է 2008 թվականի ընթացքում էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում լայնաշերտ ծառայությունների մատուցման և բջջային կապի 3-րդ սերնդի ցանցերի (3G ստանդարտ) ներդրման համար բարենպաստ պայմաններ և այդ ծառայությունների մատուցման համար նպաստավոր իրավական դաշտ ստեղծելու աշխատանքները: 3G ստանդարտի ներդրմամբ բջջային ցանցերի բաժանորդները հնարավորություն կունենան շարժարձարագործություն ունեցող համակարգի միջոցով ստանալ ծառայությունների ավելի մեծ տեսականի՝ տեղեկատվական հոսքերի հսկայական ծավալներով:

Նոր սերնդի ցանցերի ներդրման հետ կապված՝ առաջին պլան կնդվի փարբեր կառուցվածք և փարբեր տեխնոլոգիական կապարում ունեցող ցանցերի հարկանիշների համընկնման (կոնվերգենցիա) խնդիրը՝ նոր տեխնոլոգիաների

մուտքով կխորանան փոխկապակցման խնդիրները: Նանձնաժողովը պետք է պարտապարզ լինի զարգացումների հետագա ընթացքին և իր իրավասությունների շրջանակում մշակի կարգավորման այնպիսի մեխանիզմներ, որպեսզի նոր սերնդի ցանցերի մուտքը շուկա բացասական ազդեցություն չգործի դեռևս կայացման փուլում գրավող շուկայական հարաբերությունների վրա:

2008 թվականին հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում կլինեն սպառողների և լիցենզավորված անձանց իրավունքների պաշտպանության, ինչպես նաև մաքուր ցած ծառայությունների որակի հարցերը:

Էներգետիկայի բնագավառի կարգավորման իրավական դաշտի կարարելագործման ուղղությամբ ևս հանձնաժողովը 2007 թվականին մշակել և հաստատել է մի շարք իրավական ակտեր, մասնավորապես՝

ա) էլեկտրաէներգետիկական համակարգին էլեկտրաէներգիա արտադրող կայանների միանալու կարգը,

բ) մաքակարարի և սպառողի (բացառությամբ բնակիչների) օպերատիվ փոխհարաբերությունների կարգը,

գ) էլեկտրական էներգիայի մաքակարարման մաքակարար-սպառող (բնակչություն), մինչև 6(10)կՎ սպառողներ (բացառությամբ բնակչության), 6(10)կՎ և բարձր լարման սպառողներ (բացառությամբ բնակչության) պայմանագրերի օրինակելի ձևերը:

Նայասպանի Նանրապետության և Եվրոպական համայնքների ու դրանց անդամ պետությունների միջև կնքված գործընկերության և համագործակցության համաձայնագրի իրականացման ազգային ծրագրի շրջանակում, Եվրախորհրդարանի և Եվրախորհրդի 2004 թվականի փետրվարի 11-ի «Էներգիայի ներքին շուկայում ջերմության օգտակար պահանջարկի հիման վրա համակցված արտադրության խրախուսման և N92/42/EEC դիրեկտիվում փոփոխություններ կատարելու մասին» N2004/8/EC դիրեկտիվին համահունչ, հանձնաժողովը 2007 թվականին մշակել է օգտակար ջերմային պահանջարկի հիման վրա էլեկտրական և ջերմային էներգիայի համակցված արտադրության (կոգեներացիա) սակագների սահմանման սկզբունքները, այդ համակարգերի համար էլեկտրական և ջերմային էներգիայի սակագների հաշվարկի մեթոդիկան, ինչպես նաև սահմանել է համակցված արտադրության փողակայաններից առաքվող էլեկտրական էներգիայի սակագնի առավելագույն մեծությունն ու էլեկտրական և ջերմային էներգիայի անջատ արտադրության արդյունավետության բազային (հղումային) ցուցանիշները:

Նշված որոշումները համալրում են անհրաժեշտ նորմատիվային դաշտը՝ «Էլեկտրական և ջերմային էներգիայի համակցված արտադրության փողակայանների օգտագործմամբ ջերմամաքակարարման համակարգերի վերականգնման

առաջնեկային ծրագրերի մասին» ՆՏ կառավարության որոշման համաձայն Երևանի Ավան և Դավիթաշեն համայնքներում էլեկտրական և ջերմային էներգիայի համակցված արտադրության տեղակայանքների օգտագործմամբ ջերմամատակարարման առաջնեկային ծրագրերն իրագործելու համար:

Անհրաժեշտ փոփոխություններ են կատարվել վերականգնվող էներգառեսուրսներ օգտագործող ինքնավար արտադրողների միկրոէլեկտրակայանների և էլեկտրաէներգետիկական համակարգի գույքահեռ աշխատանքի կարգում, որոնց արդյունքում կարգի գործողությունը փարածվում է նաև համակցված ցիկլով էլեկտրական և ջերմային էներգիա ինքնավար արտադրողների վրա:

2007 թվականի հուլիսի 1-ից ուժի մեջ են մտել հանձնաժողովի կողմից 2006 թվականի դեկտեմբեր ամսին հաստատված էլեկտրական էներգիայի մատակարարման և օգտագործման կանոնները, որոնցով ի թիվս այլ հարցերի սահմանվել են սպառողների սպասարկման որակին վերաբերող պահանջներ՝ էլեկտրամատակարարման ընդհատման, դադարեցման և սահմանափակման պայմանները, դադարեցումից հետո սպառողների էլեկտրամատակարարման վերականգնման ընթացակարգը, արտապլանային ընդհատումներից հետո սպառողների էլեկտրամատակարարման վերականգնման դիֆերենցված ժամկետները: Նստակեցվել և որոշակիորեն ընդլայնվել է էլեկտրամատակարարող ընկերության սպասարկման փիրույթը և ավելացել են սպառողների սպասարկման օրերը, ինչպես նաև խստացվել են այդ ծառայությունների մատուցման ընթացակարգերի և ժամկետների վերաբերյալ պահանջները: Կանոններով սահմանվել է նաև մատակարարի պարտավորությունը՝ ապահովել շուրջօրյա հեռախոսակապ, որի միջոցով սպառողները կարողանան տեղեկություն հաղորդել իրենց դիմում-բողոքների և հարցադրումների՝ ներառյալ էլեկտրամատակարարման դադարեցումների պարճառների, վերականգնման ժամկետների, սպառած էլեկտրաէներգիայի արժեքի, քանակության, վճարման ժամկետների, մատակարարի և սպառողի իրավունքների ու պարտականությունների և այլնի վերաբերյալ:

2008 թվականին կշարունակվեն էներգետիկայի բնագավառի կարգավորման իրավական դաշտի կարարելագործման աշխատանքները: Մասնավորապես, հաշվի առնելով էլեկտրաէներգետիկական շուկայի կանոնների մաս կազմող կարգերի կիրարկման ընթացքում առաջ եկած խնդիրները, կլրամշակվեն՝

ա) էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորի և էլեկտրաէներգետիկական համակարգի լիցենզավորված այլ անձանց փոխհարաբերությունների կարգը,

բ) էլեկտրաէներգետիկական համակարգում էլեկտրաէներգիայի բաշխման և արտադրման, հաղորդման լիցենզիա ունեցող անձանց օպերատիվ

փոխհարաբերությունների կարգը:

Բացի այդ, 2008 թվականի ընթացքում հանձնաժողովը կշարունակի էլեկտրական էներգիայի մատակարարման և օգտագործման կանոնների կիրարկման համար անհրաժեշտ իրավական փաստաթղթերի մշակումը, ինչպես նաև սահմանված պահանջների կատարման հսկողությունն իրականացնելու համար մատակարարից ստացվող տեղեկատվական ձևերի լրամշակումը:

Բնական գազի մատակարարման և օգտագործման գործող կանոնների որոշ դրույթների կիրարկումն ապահովելու համար հանձնաժողովի կողմից դրանք պարզաբանելու կամ մեկնաբանելու անհրաժեշտություն է առաջացել: Որոշ խնդիրներ են առաջացել նաև հանրապետությունում իրականացվող գազիֆիկացման ընթացքում, որոնց լուծումը պայմանավորված է գազիֆիկացման ընթացակարգերում մատակարարի և սպառողների պարզավորությունների և իրավունքների հստակեցմամբ, և այդ առումով նախատեսվում է 2008 թվականին լրամշակել բնական գազի մատակարարման և օգտագործման կանոնները՝ հստակեցնելով բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների և կազմակերպությունների գազիֆիկացման ընթացակարգերը, սահմանելով սպառողների սպասարկման որակի ապահովմանն ուղղված մատակարարին ներկայացվող պահանջները:

Նանձնաժողովն ակտիվ մասնակցություն է ունեցել «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի և դրանից բխող՝ «Նայաստանի Նանրապետության ջրային օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Էներգետիկայի մասին» ՆՏ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքների մշակման աշխատանքներին: Միաժամանակ, հանձնաժողովը մասնակցել է նաև «Փոստային կապի մասին» ՆՏ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի և դրանից բխող՝ «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի մշակման աշխատանքներին: 2008 թվականին ևս հանձնաժողովը կշարունակի կարգավորման բնագավառի օրենսդրական դաշտի կատարելագործմանն ուղղված աշխատանքների իրականացումը:

2. Գործունեության լիցենզավորում և թույլտվությունների տրամադրում

Նանձնաժողովը 2007 թվականին շարունակել է կարգավորվող բնագավառներում գործունեության լիցենզիաների (թույլտվությունների) տրամադրման գործընթացը:

Նայաստանի Նանրապետության ջրային օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան, 2007 թվականին երկարաձգվել են «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Լոռի-

ջրնուղկոյութի» ՓԲԸ-ների ջրային համակարգերի օգտագործման թույլտվությունների գործողության ժամկետները:

2007 թվականի հունվարի 1-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը հանձնաժողովը պրամադրել է փոքր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցման 19 և փոքր հիդրոէլեկտրակայաններում էլեկտրական էներգիայի արտադրության 10 լիցենզիա:

2008 թվականին կշարունակվի լիցենզավորման և թույլտվությունների պրամադրման գործընթացը՝ կապարելագործելով կարգավորվող գործունեություն իրականացնող անձանց շահերի հավասարակշռման, նրանց համար գործունեության միապետակ պայմանների ապահովման մեխանիզմները:

2007 թվականի հունվարի 1-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը հանձնաժողովն ապահովել է կարգավորվող ընկերությունների կողմից 1 592.1 մլն դրամ գումարի փոխանցումը ՏՏ պետական բյուջե, մասնավորապես.

ա) էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների կողմից վճարված փարեկան պետական փուրքերի գումարներից՝ 136.9 մլն դրամ,

բ) հեռահաղորդակցության բնագավառում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների կողմից վճարված փարեկան պետական փուրքերի գումարներից՝ 6.1 մլն դրամ,

գ) հեռահաղորդակցության բնագավառում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների կողմից ռադիոհաճախականությունների պրամադրման և օգտագործման վճարներից՝ 1 408.2 մլն դրամ,

դ) էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների կողմից լիցենզիաների պայմանները չկապարելու կամ ոչ պարզաճ կապարելու համար հանձնաժողովի կողմից կիրառված ֆինանսական փուլթերի գումարներից՝ 40.9 մլն դրամ:

Վերը նշված աղբյուրներից 2007 թվականին ՏՏ պետական բյուջե փոխանցված ընդհանուր գումարը մինչև փարեկներ չկազմի շուրջ 3,2 մլրդ դրամ:

2008 թվականին հանձնաժողովը կշարունակի փարեկան պետական փուրքերի և ռադիոհաճախականությունների օգտագործման վճարների գանձման ապահովման գործընթացը: Ներկայիս կանխատեսումներով նշված աղբյուրներից 2008 թվականին Նայաստանի Նանրապետության պետական բյուջե կգանձվի շուրջ 2, 2 մլրդ դրամ:

3. Սակագնային քաղաքականություն

Հանձնաժողովի կողմից իրականացվող սակագնային քաղաքականությունը նպատակաուղղված է բնագավառի կարգավորվող ընկերությունների բնականոն փոխադրման գործունեության ապահովմանը, սպառողների և ընկերությունների

շահերի հավասարակշռմանը:

«Սևան-Նրագդանյան կասկադ» ՓԲԸ-ի գույքային համալիրը «RAO NORDIC» ընկերությանը փոխանցելու վերաբերյալ պաշտոնական փաստաթղթերի համաձայն՝ «Սևան-Նրագդանյան կասկադ» ՓԲԸ-ից առաքվող էլեկտրաէներգիայի սակագինը պետք է ապահովեր 25 մլն ԱՄՆ դոլարի վերադարձը ոչ ուշ, քան 5 տարվա ընթացքում: Վերջին տարիներին ՆՏ դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ, ինչպես նաև կայանից փաստացի առաքված էլեկտրաէներգիայի անը հնարավորություն ընձեռեցին 25 մլն ԱՄՆ դոլարի վերադարձն ապահովել նախանշված ժամկետից շուրջ՝ 2007 թվականի մայիս ամսին: Նաշվի առնելով այս հանգամանքը, հանձնաժողովը վերանայել է «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» ՓԲԸ-ի կողմից առաքվող էլեկտրաէներգիայի (հզորության) սակագները:

Նիսբ ընդունելով «Նայասարանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի համար հաստատված էլեկտրական էներգիայի բաշխման լիցենզիայի պայմանները, համաձայն որոնց 2008 թվականի հունվարի 1-ից սակագնի հաշվարկում ներառվող էլեկտրաէներգիայի կորուստների մեծությունը նվազեցվելու է մինչև 13%, ինչպես նաև հիմք ընդունելով էլեկտրաէներգիայի արտադրության ու սպառման կանխարեսումները և ֆինանսական հաշվետվություններով ներկայացված փաստացի ծախսերի ու իրականացրած կապիտալ ներդրումների վերլուծության արդյունքները, հանձնաժողովը մինչև սույն թվականի դեկտեմբերի 1-ը կճշգրտի «Նայասարանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության գործող սակագնային մարժայի մեծությունը: Նամապարասխանաբար կվերանայվեն նաև արտադրող կայաններից առաքվող էլեկտրաէներգիայի և էլեկտրաէներգետիկական համակարգին ծառայություններ մատուցող ընկերությունների սակագները:

Նանձնաժողովը 2007 թվականին հաստատել է վերականգնվող էներգետիկ ռեսուրսների օգտագործմամբ աշխարհող կայաններից առաքվող էլեկտրական էներգիայի սակագների հաշվարկման նոր մեթոդիկան, հաշվի առնելով վերջին տարիների ընթացքում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամի փոխարժեքի տարանջատումները: Նշված մեթոդիկայի համաձայն՝ 2008 թվականի և դրան հաջորդող տարիների համար կայաններից առաքվող էլեկտրական էներգիայի վաճառքի սակագները կճշգրտվեն հաշվարկային բանաձևով, որը թույլ կտա հաշվի առնել ոչ միայն դրամի փոխարժեքի տարանջատման, այլ նաև սղաճի ազդեցությունը: Վերականգնվող էներգետիկ ռեսուրսների օգտագործմամբ աշխարհող կայաններից առաքվող էլեկտրական էներգիայի սակագների վերանայման գործընթացը շարունակական բնույթ է կրում և իրականացվում է յուրաքանչյուր տարի մինչև դեկտեմբերի 1-ը:

Յուրաքանչյուր տարի՝ մինչև տարեվերջ, հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվում և հաստատվում են երկդրույք սակագնային համակարգում գործող էլեկտրակայանների կողմից հանձնաժողովի համաձայնեցմանը ներկայացվող

պայմանագրային և փնտրիների էլեկտրական հզորությունների չափաքանակները:

«Նանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարների մասին» ՆՏ օրենքի պահանջներից ելնելով՝ մինչև ընթացիկ տարվա ավարտը նախատեսվում է ճշգրտել և հաստատել հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճար վճարողների 2008 թվականի անվանական կազմը և հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարների տարեկան դրույքաչափերը:

2007 թվականի փետրվար ամսին «Երևան Զուր» ՓԲԸ-ն սակագների ճշգրտման առաջարկով դիմել է հանձնաժողով՝ հիմք ընդունելով բազիսային սակագների ճշգրտման սահմանված մեթոդաբանությունում ամրագրված ցուցանիշների, այն է՝ մանրածախ ջրամատակարարման ծավալների, տարեկան սղաճի, եվրո / դրամ փոխարժեքի և վարձակալ ընկերությանը մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի սակագների նախորդ՝ հաշվարկային տարում տեղի ունեցած փոփոխությունների՝ ընկերության գնահատականները: Մանրածախ ջրամատակարարման ծավալների՝ ընկերության գնահատականների հիմնավորվածությունն ուսումնասիրելու նպատակով սրբեղծված համարեղ աշխատանքային խմբի կապարած ծավալուն մոնիթորինգի և վերլուծության արդյունքների հիման վրա, ընկերության կողմից ներկայացված 2006 թվականի մանրածախ ջրամատակարարման ծավալները ավելացել են շուրջ 4.73 մլն խորանարդ մետրով: Ելնելով սակագնի ճշգրտման մեթոդաբանությամբ ամրագրված բոլոր գործոնների ազդեցության հանրագումարից, հանձնաժողովն ընկերության առաջարկած 7.6 դրամի (առանց ԱԱՏ -ի) փոխարեն սակագնի ճշգրտման ընդունելի մեծություն է համարել 3 դրամը (առանց ԱԱՏ -ի): Սպառողների համար կայուն սակագնային քաղաքականություն իրականացնելու նկատառումով հանձնաժողովի և ընկերության փոխադարձ համաձայնությամբ համապատասխան փոփոխություն կատարելով «Երևան Զուր» ՓԲԸ-ի ջրային համակարգի օգտագործման թույլտվության պայմաններում, որոշվել է սակագնի ճշգրտման մեծություն համարվող 3 դրամը հավելել ընկերության կողմից սպառողներին խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցման 2009 թվականի բազիսային սակագնին: Նաշվի առնելով շարադրվածը, հանձնաժողովը վերահաստատել է «Երևան Զուր» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից սպառողներին խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցման գործող սակագները:

Ելնելով մանրածախ ջրամատակարարման ծավալների, տարեկան սղաճի, եվրո / դրամ փոխարժեքի և վարձակալ ընկերությանը մատակարարվող էլեկտրաէներգիայի սակագների 2007 թվականի փաստացի գնահատականներից, 2008 թվականին կվերանայվեն «Երևան Զուր» ՓԲԸ-ի կողմից սպառողներին խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցման սակագները:

«Ոռոգում-ջրառ» ՓԲԸ-ի մասնաճյուղերում տեղի ունեցած կառուցվածքային փոփոխություններով (շահագործվող հիմնական միջոցների փոփոխություններով)

պայմանավորված՝ ներկայացված հայտերի ուսումնասիրության արդյունքում վերանայվել են «Սևան-Նրազդանյան-ջրառ», «Ախուրյան-Արաքս-ջրառ», «Որոտան-Արփա-ջրառ» և «Դերեդ-Աղսար-ջրառ» ՓԲԸ-ների սպասարկման փարածքում գրնվող ջրօգտագործողների ընկերություններին, ջրօգտագործողների ընկերությունների միություններին և այլ ջրօգտագործողներին վաճառվող ինքնահոս և մեխանիկական եղանակով մաքակարարվող ոռոգման ջրի սակագները:

Ընթացիկ փարում հանձնաժողովը մեծածավալ աշխատանքներ է կատարել հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների սակագների կարգավորման ուղղությամբ: Լրամշակվել են հանձնաժողով ներկայացվող փոխնիկապնասական փեդեկապությունների ձևերը: Նամագործակցելով «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի հետ՝ լրամշակվել են ընկերության կողմից բացառիկ իրավունքով մատուցվող հիմնական և ոչ հիմնական ծառայությունների սակագների սահմանման ու ճշգրտման համար ներկայացվող ծախսումների ֆորմայի ձևերը: Մինչև փարելերջ նախատեսվում է քննարկել և հաստատել ընկերության կողմից սահմանված ծախսումների բաշխման մեթոդաբանությունը:

2007 թվականին «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ն հայտ է ներկայացրել հանձնաժողով՝ վերանայելու հեռահաղորդակցության բնագավառում ֆիքսված հեռախոսակապի ծառայությունների սակագները: Առաջարկվող սակագնային ճշգրտումների հիմնավորվածությունն ուսումնասիրելու նպատակով կազմակերպվել են մանրակրկիտ քննարկումներ, պահանջվել է ներկայացնել լրացուցիչ հիմնավորումներ: Նանձնաժողովը բավարար հիմնավորված չհամարելով ծախսային որոշ հոդվածների առաջարկվող ճշգրտումը, համապատասխան որոշմամբ մերժել է «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի առաջարկությունը, որից հետո հանձնաժողովի և ընկերության միջև սկսվել է սակագների ճշգրտման վերաբերյալ համաձայնության ձեռքբերման բանակցային գործընթացը: Արդյունքում՝ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ն, ներկայացնելով համապատասխան հիմնավորումներ, առաջարկել է իր կողմից բացառիկ իրավունքով մատուցվող հիմնական և ոչ հիմնական ծառայությունների գործող սակագները թողնել անփոփոխ՝ դրանք համարելով առավելագույն և վերահավասարակշռված սակագներ, որոնք համապատասխան որոշմամբ ընդունվել են հանձնաժողովի կողմից:

2007 թվականի ապրիլ ամսին ընդունված «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի համաձայն՝ 2007 թվականի մայիս ամսից փոստային կապի բնագավառը ներառվել է հանրային ծառայությունների կարգավորվող ոլորտների շարքում: Ներկայումս աշխատանքներ են փարվում փոստային կապի հանրնդհանուր ծառայությունների սակագների սահմանման և վերանայման կարգի, ինչպես նաև «Նայփոստ» ՓԲԸ-ի կողմից հանձնաժողով ներկայացվող ֆինանսական հաշվեպությունների կարգի և

ձևերի մշակման ուղղությամբ, որոնք նախատեսվում է ավարտել մինչև փարեվերջ:

4. Կարգավորվող ընկերությունների ֆինանսապնդեսական գործունեության վերլուծություն

Կարգավորվող ընկերությունների ֆինանսապնդեսական գործունեության վերլուծությունը, լինելով հանձնաժողովի կարևորագույն գործառնություններից մեկը, հնարավորություն է տալիս ֆինանսական հաշվետվությունների և տեղեկատվությունների հիման վրա գնահատել ոչ միայն ընկերությունների, այլև ավել բնագավառի ֆինանսական վիճակն ու գործունեության արդյունքները, օժանդակել կարգավորմանը վերաբերող հիմնավորված որոշումների ընդունմանը, ինչպես նաև սակագների սահմանման ու վերանայման, ներդրումային ծրագրերի իրականացման ընթացքի գնահատման, լիցենզիայի պայմանների վերահսկման նպատակով ստեղծել համապատասխան վիճակագրական փյուջաների բազա:

Այդ առումով կարևորվում է կարգավորվող ոլորտների ընկերություններում ազգային հաշվային պլանին համապատասխանող հաշիվների և ենթահաշիվների նոր համակարգի ներդրումը, որը հնարավորություն է ընձեռում հստակ փարանջատել հիմնական (լիցենզավորված) և ոչ հիմնական գործունեության եկամուտներն ու ծախսերը, կատարել եկամուտների և ծախսերի մանրամասն հաշվառում և վերլուծություն:

Նաշվի առնելով էլեկտրաէներգետիկական և գազամատակարարման բնագավառներում ենթահաշիվների համակարգի ներդրման՝ հանձնաժողովի փորձը, աշխատանքներ են փարվում ջրային համակարգի ընկերություններում 2008 թվականի հունվարի 1-ից ենթահաշիվների համակարգ ներդնելու ուղղությամբ:

Նշված աշխատանքներն էապես կնպաստեն կարգավորվող ընկերությունների ծախսերի մոնիթորինգի արդյունավետության բարձրացմանը և առավել հիմնավորված սակագների սահմանմանը:

Ֆինանսապնդեսական վերլուծության կազմակերպման և կատարելագործման, ֆինանսական վերլուծության նպատակաուղղվածության և արդյունավետության բարձրացման աշխատանքները շարունակական զարգացում կունենան նաև 2008 թվականին:

Ջրային համակարգի ընկերություններում ենթահաշիվների համակարգ ներդնելու հետ կապված՝ նախատեսվում է լրամշակել հանձնաժողով ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերը:

2008 թվականի ընթացքում աշխատանքներ կփարվեն նաև էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառում «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ի համար ենթահաշիվների համակարգ ներդնելու ուղղությամբ:

Էլեկտրաէներգետիկական և ջրային համակարգերի գործունեության մասին հանրությանն իրազեկելու նպատակով հանձնաժողովը շարունակելու է իր ինտերնետային կայքում (www.psrc.am) հրապարակել կարգավորվող ընկերությունների գործունեության տեխնիկապրնցիպալ ցուցանիշները:

2008 թվականին կշարունակվեն աշխատանքներն ինչպես սակագների սահմանման, այնպես էլ գործող սակագնային քաղաքականությանը վերաբերող մեթոդաբանությունների և ընկերությունների կողմից հանձնաժողով ներկայացվող տեխնիկապրնցիպալ ցուցանիշների ձևերի լրամշակման և արդիականացման ուղղությամբ: Մասնավորապես, ելնելով էլեկտրական էներգիայի պահանջարկից և էլեկտրական էներգիայի արտադրության կառուցվածքից՝ կվերանայվեն էլեկտրաէներգետիկ համակարգի ներհամակարգային սակագները: Աշխատանքներ կտարվեն նաև սակագների հաշվարկման և վերանայման գործող մեթոդաբանությունների լրամշակման ուղղությամբ, որոնք կնպաստեն հանձնաժողովի կողմից վարվող սակագնային քաղաքականությունն առավել հստակ և թափանցիկ, իսկ սակագնային համակարգը՝ ավելի արդարացի ու փոփոխապես հիմնավորված դարձնելուն:

5. Ներդրումային ծրագրերի համաձայնեցում, սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների սահմանում և վերահսկում

2008 թվականին հանձնաժողովը կշարունակի կարգավորվող ընկերությունների կողմից իրականացվող կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի ուսումնասիրման և համաձայնեցման գործընթացը: Վերլուծության կենթարկվեն նրանց 2007 թվականի ներդրումային գործունեության արդյունքները և կիրառարկվեն համապատասխան վերլուծական տեղեկանքներ: Կշարունակվեն նաև կարգավորվող ընկերությունների կողմից սպառողներին մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման չափանիշների կարգադրման և վերահսկողության աշխատանքները:

2008 թվականին կշարունակվեն «Նայասրանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի կողմից իրականացվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի ուսումնասիրման և համաձայնեցման գործընթացում նոր գնահատման չափանիշների ներդրմանն ուղղված աշխատանքները, որոնք սկսվել են դեռևս 2004 թվականին, երբ ստեղծվեցին սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվական առաջին բազաները, որոնք, սկսած 2005 թվականից, յուրաքանչյուր եռամսյակ հրապարակվում են հանձնաժողովի վեբ կայքում: Նաշվի առնելով առկա տեղեկատվական բազաների աստիճանաբար աճող ծավալները և դրանց համակողմանի վերլուծության անհրաժեշտությունը, 2008 թվականին նախատեսվում է

ներդնել նոր ծրագրային փաթեթ, որը թույլ կտա վեր հանել բաշխիչ ցանցերում առավելապես թույլ և հաճախակի խափանվող օղակները և ընկերության կողմից իրականացնել հասցեավորված ներդրումներ յուրաքանչյուր փարածաշրջանի յուրաքանչյուր բնակավայրի համար:

2006 թվականին հանձնաժողովն արդեն իսկ սահմանել է սպառողների հոսանքազրկումների քանակի և փոփոխության, սպառողների մոտ թույլատրելի սահմաններից էլեկտրական էներգիայի լարման շեղման դեպքերի քանակի և փոփոխության բազիսային ցուցանիշները և «Նայասփանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության 2007-2009 թվականի ներդրումային ծրագրում առաջին անգամ ամրագրվել են նշված ցուցանիշների ծրագրային մեծությունները: 2008 թվականին կլրամշակվեն սպասարկման որակի ցուցանիշների վերաբերյալ հանձնաժողով ներկայացվող փեդեկապության ձևերը և բազիսային ցուցանիշներ կսահմանվեն նաև լարման փարբեր մակարդակների սպառողական խմբերի համար: Բացի այդ, 2008 թվականին ընկերության ներդրումային գործունեության արդյունքները հանձնաժողովի կողմից կգնահատվեն սպասարկման որակի ցուցանիշների ծրագրային մեծությունների ապահովման փեսանկյունից:

Նպատակ ունենալով բնական գազի մատակարարման համակարգում ապահովել սպառողների առավել անվտանգ սպասարկում և հաշվի առնելով այս ուղղությամբ մատակարարի կողմից փարվող աշխատանքների արդյունավետության գնահատման անհրաժեշտությունը, 2006 թվականին հաստատվել են բնական գազի մատակարարման համակարգում սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների վերաբերյալ հանձնաժողով ներկայացվող փեդեկապության օրինակելի ձևերը: Սփեդվող փեդեկապական բազան թույլ կտա սահմանել սպասարկման որակի բազիսային ցուցանիշներ և հեփագայում վերահսկել դրանց պահպանումը: Տեղեկապական բազայի ձևավորման և դրա հավաստիության ապահովման համար 2006-2007 թվականների ընթացքում «ՆայՌուսգազարդ» ՓԲԸ-ի ներկայացրած փլյալների ուսումնասիրության հիման վրա հանձնաժողովը 2007 թվականին լրամշակել է փեդեկապության օրինակելի ձևերը:

2008 թվականի ընթացքում կշարունակվի փեդեկապական բազայի ձևավորման գործընթացը:

Նանձնաժողովը քայլեր է ձեռնարկում նաև ջրամատակարարման ոլորտում սպառողների սպասարկման որակի բարելավման ուղղությամբ: Դեռևս 2006 թվականին մշակվել և հաստատվել են խմելու ջուր մատակարարող ընկերություններում սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների գրանցամատյանների և հանձնաժողով ներկայացվող փեդեկապության օրինակելի ձևերը՝ սկիզբ դնելով այդ ցուցանիշների սահմանման համար անհրաժեշտ փեդեկապական բազաների ձևավորման գործընթացին: 2007 թվականին «Նոր Ակունք», «Լոռի-ջրմուղկոյուղի»,

«Շիրակ-ջրնուղկոյուղի» և «Երևան Զուր» ՓԲԸ-ներում իրականացվել են սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների գրանցամատյանների ներդրման և 2006-2007 թվականների ընթացքում ընկերություններից ստացված փողեկապվության հավաստիության ուսումնասիրություններ, որոնց արդյունքների հիման վրա նախատեսվում է լրամշակել խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների գրանցամատյանների և դրանց վերաբերյալ հանձնաժողով ներկայացվող փողեկապվության օրինակելի ձևերը: 2008 թվականին հանձնաժողովը կշարունակի ջրային ոլորտում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների կողմից հանձնաժողով ներկայացվող փողեկապվության հավաստիության ուսումնասիրության գործընթացը:

Սկսած 2008 թվականից, խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունները յուրաքանչյուր փարի հանձնաժողովի հաստատմանը կներկայացնեն սպառողների ջրամատակարարման փողեկապվության փաստացի մեծությունները՝ փարեակզբի դրությամբ և դրանց ծրագրային մեծությունները՝ հաջորդ փարեակզբի համար: 2007 թվականին այդ նպատակով հանձնաժողովի կողմից մշակված և ներդրված նոր իրավական մեխանիզմները սահմանում են հստակ կանոններ, որոնք թույլ կտան հեղուկացրած խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների գործունեությունն առաջին հերթին նպատակաուղղել առավել կարճ ջրամատակարարում ունեցող սպառողների ջրամատակարարման փողեկապվության բարելավմանը, ինչը հնարավորություն է չեն փայլա ապահովել ջրամատակարարման փողեկապվության գնահատման միջինացված ցուցանիշները:

Իրականացվող ներդրումների, ինչպես նաև շահագործման և պահպանման ծախսերի արդյունավետության բարձրացման նպատակով հանձնաժողովը մի շարք կարգավորվող ընկերությունների համար հաստատել է ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումների կարգեր: Այս գործընթացի նկատմամբ պարզաձև վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով հանձնաժողովը յուրաքանչյուր փարի ուսումնասիրում է ընկերությունների կողմից կատարված փարեկան գնումները և հրապարակում համապատասխան վերլուծական փողեկանքներ: Նախկինում նախորդ փարիների փորձը, 2007 թվականին ներդրվել են ընկերությունների կողմից հանձնաժողով ներկայացվող հաշվետվությունների նոր ձևեր, որոնք թույլ են փայլա վերլուծել և համադրել ընկերությունների իրականացրած ցանկացած գործարք:

2008 թվականին նախատեսվում է էական կարարելագործել նաև գործող գնումների կարգերը՝ առավելագույնս մեծացնելով կարգավորվող ընկերությունների պարասխանապատկությունն արդյունավետ գնումների իրականացման համար անհրաժեշտ գործընթացների կազմակերպման և ապահովման առումով: Այս պարագայում հանձնաժողովը, սահմանափակելով կարգավորման շրջանակները, իրեն կվերապահի գնումների գործընթացին առաջադրվող հիմնական սկզբունքների

սահմանումը, միաժամանակ կարարելագործելով կարարված փաստացի գնումների մոնիթորինգի վերլուծության և գնահատման մեխանիզմների սահմանումը:

Փոքր հիդրոէներգետիկայի բնագավառում ներդրումների խրախուսման ուղղությամբ հանձնաժողովի կողմից վարվող քաղաքականության արդյունքում յուրաքանչյուր փարի արձանագրվում են նոր դրական ցուցանիշներ, որոնք վկայում են բնագավառի զարգացման կայուն փեմպերի մասին: 2007 թվականի սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ հանրապետությունում գործում են 57 փոքր հիդրոէլեկտրակայաններ, ևս 58-ը գրնվում են կառուցման փուլում: Այժմ գործող փոքր հիդրոէլեկտրակայանների գումարային հզորությունը կազմում է շուրջ 74 ՄՎտ, որոնք միջին փարեկան հաշվով ունակ են արտադրելու շուրջ 237 մլն կՎտժ էլեկտրաէներգիա: Կառուցվող փոքր հիդրոէլեկտրակայանների գումարային հզորությունը կազմում է շուրջ 144 ՄՎտ, և ակնկալվում է, որ գործարկումից հետո դրանք միջին փարեկան հաշվով կարտադրեն ավելի քան 527 մլն կՎտժ էլեկտրաէներգիա: Այսպիսով, ներկայիս փվյալներով 2010 թվականին Նայասփանի Նանրապետությունում կգործեն 115 փոքր հիդրոէլեկտրակայաններ, որոնք կունենան գումարային 218 ՄՎտ հզորություն և միջին փարեկան հաշվով կարտադրեն շուրջ 764 մլն կՎտժ էլեկտրաէներգիա, որը կազմում է այսօրվա սպառման ծավալների գրեթե 18%-ը:

Բարենպաստ պայմաններ ստեղծելով և խթանելով փոքր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումը, հանձնաժողովը միաժամանակ հեփևում է դրանց կառուցման ընթացքին՝ համապարասիսան պարժամիջոցներ կիրառելով իրենց պարփավորությունները պարշաճ կարգով չկարարող ընկերությունների նկարմամբ: 2007 թվականին, մինչև սեպտեմբերի 1-ը լիցենզիայի պայմաններով սահմանված ժամկետներում փոքր հիդրոէլեկտրակայանները չգործարկելու կամ դրանց համապարասիսան փորձաքննություններ անցած նախագծերը չներկայացնելու համար հանձնաժողովը կայացրել է 18 որոշում՝ 12 ընկերությունների ֆինանսական պարասիսանարվության ենթարկելու և 36,2 մլն դրամ պերական բյուջե փոխանցելու վերաբերյալ:

2008 թվականին հանձնաժողովը կձեռնարկի անհրաժեշտ բոլոր քայլերը այս բնագավառի զարգացման փեմպերն պահպանելու և նոր ներդրումներ ներգրավելու ուղղությամբ, իսկ իրենց պարփավորությունները պարշաճ կերպով չկարարող ընկերությունների նկարմամբ կշարունակվեն կիրառվել համապարասիսան փույժեր:

**6. Էլեկտրական, ջերմային էներգիայի և բնական գազի
սպառման ծավալների կանխատեսում**

Վերլուծելով 2006 թվականին և 2007 թվականի 6 ամիսների ընթացքում արտադրված, հաղորդված և բաշխված էլեկտրական ու ջերմային էներգիայի, ներկրված և բաշխված բնական գազի փաստացի ցուցանիշները, ընկերությունների կողմից ներկայացված նախնական կանխատեսումները, ինչպես նաև հաշվի առնելով կարգավորվող համակարգերի զարգացման միտումները, հանձնաժողովը կազմել է էլեկտրական, ջերմային էներգիայի և բնական գազի 2007 թվականին սպասվող և 2008 թվականի կանխատեսումային հաշվեկշիռները (աղյուսակներ №№ 1, 2, 3):

Ինչպես երևում է № 1 աղյուսակից, 2008 թվականին «Նայասարանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ում սուրբ գործող էլեկտրական էներգիայի ծավալի աճ գրեթե չի նախատեսվում: Մինչդեռ, գերնորմափվային կորուստների նվազման արդյունքում բաշխիչ ցանցերում էլեկտրական էներգիայի հաշվեգրված սպառումը կավելանա շուրջ 2.4% -ով:

2008 թվականին էլեկտրական էներգիայի ընդհանուր արտադրության մեջ սպրոնային էլեկտրակայանի մասնաբաժինը կանխատեսվում է 43.21% (2007 թվականին սպասվում է 46.02%), ջերմային էլեկտրակայաններին՝ 24.05% (2007 թվականին սպասվում է 22.65%), հիդրոէլեկտրակայաններին՝ 32.7% (2007 թվականին սպասվում է 31.29%) և հողմային էլեկտրակայանին՝ 0.04%:

Երկրորդ աղյուսակում փրված են բնական գազի 2007 թվականին սպասվող և 2008 թվականի կանխատեսվող հաշվեկշիռները: Ըստ կանխատեսման, 2008 թվականին 2007 թվականի համեմատությամբ սպառողներին առաքվող բնական գազի ծավալը կաճի շուրջ 5.24%-ով, իսկ բնակչությանը մատակարարվող բնական գազի ծավալը՝ շուրջ 9.8%-ով:

Երրորդ աղյուսակում փրված են ջերմամատակարարման և արդյունաբերական կարիքների համար ջերմային էներգիայի 2007-2008 թվականների կանխատեսվող հաշվեկշիռները: 2008 թվականին 2007 թվականի համեմատությամբ 11.7% -ով կավելանա արդյունաբերական կարիքների համար «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ –ից առաքվող ջերմային էներգիայի ծավալը:

ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ 2007-2008 թթ. ՆԱՇՎԵԿՇԻՈՒՆ

	Ցուցանիշի անվանումը	Չափի միավոր	2007 թ. սպասվող	2008 թ. կանխա-պեսվող
1	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն այդ թվում՝	մլն կՎտժ	5704.5	5704.0
1.1	ՆԱԷԿ	" - "	2625.0	2465.0
1.2	ՆԷԿ-եր	" - "	1785.0	1865.0
1.2.1	որից՝ «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» ՓԲԸ	" - "	500.0	450.0
1.2.2	«Որոտանի ՆԷԿ» ՓԲԸ	" - "	1020.0	1150.0
1.2.3	Ձորա ՆԷԿ	" - "	75.0	65.0
1.2.4	Մասնավոր փոքր ՆԷԿ-եր	" - "	190.0	200.0
1.3	«Լոռի-1» հողմային էլեկտրակայան	" - "	2.5	2.5
1.4	ԶԷԿ-եր	" - "	1292.0	1371.5
1.4.1	որից՝ «Նրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՆրազԶԷԿ)» ԲԲԸ	" - "	932.0	1010.5
1.4.2	«Երևանի ԶԷԿ» ՓԲԸ	" - "	360.0	361.0
2	Էլեկտրաէներգիայի ծախսը սեփական կարիքների համար	մլն կՎտժ	371.5	333.5
2.1	Նույնը՝ %-ով փող 1-ի նկատմամբ	%	6.51%	5.85%
3	Առարում կայաններից	մլն կՎտժ	5333.0	5370.5
3.1	այդ թվում՝ մասնավոր փոքր ՆԷԿ-երից	մլն կՎտժ	184.3	194
4	Ներհոսք	մլն կՎտժ	233.0	172.5
5	Ընդամենը մուտք բարձր լարման էլեկտրացանցեր (փող3-փող3.1)	մլն կՎտժ	5148.7	5176.5
6	Կորուստները բարձր լարման էլեկտրացանցերում	մլն կՎտժ	80.0	90.0
6.1	Նույնը՝ %-ով փող 5-ի նկատմամբ	%	1.55%	1.74%
7	Արտահոսք	մլն կՎտժ	237.0	170.0
8	Մուտք «Նայասարանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ, ընդամենը (փող3+փող4-փող6-փող7)	մլն կՎտժ	5249.0	5283.0
8.1	որից՝ Լեռնային Ղարաբաղի Նանրապետության համար	" - "	153.0	161.0
8.2	Ներքին շուկայում սպառման համար	" - "	5096.0	5122.0
9	Կորուստները բաշխիչ ցանցերում	մլն կՎտժ	745.0	665.9
9.1	Նույնը՝ %-ով փող 8-ի նկատմամբ	%	14.62%	13.0%
10	Ներքին սպառում	մլն կՎտժ	4351.0	4456.1

ԲՆԱԿԱՆ ԳԱՋԻ 2007-2008 թթ. ՆԱՇՎԵԿՇԻՌ

	Ցուցանիշի անվանումը	Չափի միավոր	2007 թ. սպասվող	2008 թ. կանխա-տեսվող
1	Բնական գազի ներկրում	մլն ն մ ³	2044.0	2150.0
2	Տեխնոլոգիական կորուստները գազի համակարգում	մլն ն մ ³	140.0	150.0
2.1	Նույնը՝ %-ով փող 1-ի նկատմամբ	%	6.85%	6.98%
3	Գազի ծախսը սեփական կարիքների համար	մլն ն մ ³	12.0	12.0
3.1	Նույնը՝ %-ով փող 1-ի նկատմամբ	%	0.59%	0.56%
4	Մղվել է ստորգետնյա պահեստարաններ	մլն ն մ ³	60.0	60.0
5	Բնական գազի առաքումը սպառողներին որից՝	"-"	1832.0	1928.0
5.1	Ջերմային էլեկտրակայաններ	"-"	460.0	490.0
5.2	Արդյունաբերություն	"-"	410.0	420.0
5.3	Բյուջեփային կազմակերպություններ	"-"	38.8	40.8
5.4	Բնակչություն	"-"	533.0	585.0
5.5	Կենտրոնացված ջեռուցման համակարգ	"-"	0.2	0.2
5.6	Այլ սպառողներ	"-"	390.0	392.0

ՋԵՐՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ 2007-2008 թթ. ՆԱՇՎԵԿՇԻՌ

	Ցուցանիշի անվանումը	Չափի միավոր	2007թ. սպասվող	2008 թ. կանխա-տեսվող
1	Ջերմային էներգիայի արտադրությունը, այդ թվում՝	հազ ԳՋ	1976.14	2272.28
1.1	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ	"-	1792.14	2072.28
1.2	«Նրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՆրազՋԷԿ)» ԲԲԸ	"-	184.0	200.0
2	Ջերմային էներգիայի կորուստները, այդ թվում՝	հազ ԳՋ	119.05	155.36
2.1	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ	"-	119.05	155.36
2.2	«Նրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՆրազՋԷԿ)» ԲԲԸ	"-		
3.0	Ջերմային էներգիայի օգտակար առաքումը, այդ թվում՝	հազ ԳՋ	1857.09	2116.92
3.0.1	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ	"-	1673.09	1916.92
3.0.2	«Նրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՆրազՋԷԿ)» ԲԲԸ	"-	184.0	200.0
3.1	<i>Ջեռուցման համար*</i> որից՝	"-	209.59	276.78
3.1.1	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ	"-	25.59	76.78
3.1.2	«Նրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՆրազՋԷԿ)» ԲԲԸ	"-	184.0	200.0
3.2	<i>Արդյունաբերական կարիքների համար</i>	"-	1647.5	1840.1
3.2.1	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ	"-	1647.5	1840.1

* Ջերմային էներգիան օգտագործվում է էլեկտրակայանների սեփական կարիքների համար:

7. Սպառողների հետ փարվող աշխատանքներ

Նանձնաժողովը, ղեկավարվելով ՏՏ համապատասխան օրենքներով, անհրաժեշտ քայլեր է ձեռնարկում սպառողների և կարգավորվող ընկերությունների իրավունքների պաշտպանության և շահերի հավասարակշռման ուղղությամբ:

Կարգավորվող անձանց հետ համապետ, հասարակական կազմակերպությունների ու սպառողների մասնակցությամբ, պարբերաբար քննարկումներ են կազմակերպվում սպառողների հարցադրումների և բողոքների վերաբերյալ:

Նանձնաժողովի համապատասխան ծառայությունը 2007 թվականի սկզբից մինչև սեպտեմբերի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում սրացել է 102 գրավոր բողոք, «Նրապապ հեռախոսով» և քաղաքացիների ընդունելության արդյունքում՝ 453 բողոք և հարցադրում, որոնցում բարձրացված բոլոր խնդիրներին համապատասխան ընթացք է փոխվել: Քննարկումների շրջանակներում, հարցերն ավելի մանրամասն ուսումնասիրելու նպատակով, կատարվել է 17 սրուգայց:

Սպառողներին ավելի մանրամասն իրազեկելու նպատակով 2007 թվականին «Սպառողների իրավունքների պաշտպանություն» հասարակական կազմակերպության հետ համապետ հանձնաժողովի կողմից կարգավորվող ոլորտների մի մասի վերաբերյալ մշակվել և հրատարակվել են սպառողների իրավունքների ու պարավորությունների մասին բրոշյուրներ: 2008 թվականին նախատեսվում է փոխադրել և անհատույց փարածել բրոշյուրներ նաև մյուս ոլորտների վերաբերյալ:

2008 թվականին մարզպետարանների հետ համապետ կշարունակվեն աշխատանքները մարզերի բնակչության հետ կապը բարելավելու, էլեկտրոնային փոստով հաղորդակցվելու և հանրային ծառայությունների վերաբերյալ սպառողների դիմումներին, առաջարկություններին կապի այս միջոցով ընթացք փարու ուղղությամբ:

Կշարունակվի հանձնաժողովի մասնագետների մասնակցությունը ՏՏ օրենքների և իրավական ակտերի մասին սպառողներին իրազեկելու և պարզաբանելու նպատակով կազմակերպվող հեռուստափարեսային հաղորդումներին:

8. Աշխատանքը զանգվածային լրատվամիջոցների հետ

2008 թվականին ևս հանձնաժողովը ջանքեր կգործադրի թափանցիկ և հրապարակային գործունեության, զանգվածային լրատվամիջոցների հետ սերտ համագործակցության ճանապարհով նպաստելու հանրության իրազեկության աստիճանի բարձրացմանը, յուրաքանչյուր քաղաքացու փեղեկափություն սրանալու իրավունքի իրացմանը:

Նանձնաժողովի ինտերնետային կայքում, նաև թերթերով, էլեկտրոնային լրատվամիջոցներով կձանուցվի հանձնաժողովի նիստերի մասին, իսկ դրանց ավարտից հետո կմեկնաբանվեն ընդունված որոշումները, լրագրողների համար

կկազմակերպվեն ճեպագրույցներ: Նանրային ծառայությունների ոլորտը լուսաբանող՝ հանձնաժողովում հավաքարմագրված լրագրողների համար ինչպես նախկինում, այսուհետև ևս կկազմակերպվեն սեմինարներ, որոնք կնպաստեն կարգավորվող ոլորտների և հանձնաժողովի գործունեության մասին լիարժեք տեղեկատվական բազայի ստեղծմանը, և արդյունքում զգալիորեն կբարելավվեն ՁԼՄ-ների կողմից հանրությանը ներկայացվող անաչառ և բովանդակային վերլուծությամբ նյութերի որակն ու մակարդակը:

Նանձնաժողովի նախագահը, անդամները, աշխատակազմ մասնագետները հանձնաժողովի գործառույթների, իրավասությունների, հասարակական հնչեղություն ունեցող որոշումների ու խնդիրների շուրջ փարբեր հեռուստաընկերություններով, հանրային ռադիոյով, լրատվական գործակալություններով, օրաթերթերում պարբերաբար հանդես կգան ճանաչողական բնույթի հաղորդումներով, պարզաբանումներով և հարցազրույցներով: Նպատակ ունենալով էլ ավելի սերտացնել համագործակցությունը ՁԼՄ-ների հետ՝ կշարունակվի մամուլի հրապարակումների ամենօրյա վերլուծությունը. հանձնաժողովի և կարգավորվող ոլորտների գործունեության մասին հրապարակումները կներկայացվեն աշխատակազմին՝ դրանով իսկ դիտարկելի դարձնելով հանրության կարծիքն ու գնահատականը: Լրատվամիջոցների հաղորդած տեղեկությունները, ընկերություններից համապատասխան պարզաբանումներ ստանալուց հետո, կօգտագործվեն մատուցվող ծառայությունների որակի ուղղությամբ հանձնաժողովի նպատակային ուսումնասիրություններում:

Պարբերաբար կթարմացվի և կհարստացվի ինտերնետային կայքը, դրանից օգտվող լրագրողների համար կստեղծվեն աշխատանքային նպաստավոր պայմաններ:

2008 թվականի ընթացքում կշարունակվի համագործակցությունը ընկերությունների հանրային կապերի և մամուլի պատասխանատուների հետ՝ մասնակցություն մամուլի ասուլիսների, լրատվական գանազան միջոցառումների, տեղեկատվության փոխանակում, համատեղ միջոցառումների ծրագրում և անցկացում:

9. Նամագործակցություն

Նանձնաժողովը, համագործակցելով Նամաշխարհային բանկի հայաստանյան գրասենյակի, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) առևտրային իրավունքի և տնտեսական կարգավորման ծրագրի շրջանակներում գործող «Բերինգ Փոյնթ» խորհրդարավական ընկերության հետ, կիրականացնի հեռահաղորդակցության զարգացած ենթակառուցվածք ունեցող եվրոպական և ամերիկյան, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրման գործում զարգացման բարձր տեմպեր ունեցող ասիական և աֆրիկական երկրներում համընդհանուր ծառայությունների

մաքուցման փորձի ուսումնասիրություն:

Միջազգային լավագույն փորձի վերաբերյալ ընդգրկուն փեդեկապություն ստանալու և այն Նայասպանի Նանրապետության առանձնահատկություններից էլնելով փեդայնացնելու նպատակով, հանձնաժողովը կշարունակի գործուն համագործակցությունը հեռահաղորդակցության միջազգային միության (ՆՄՄ) սպորաբաժանումների հետ: Նախատեսվում է ՆՄՄ-ի համաշխարհային գիտաժողովներին (կոնֆերանսներին) մասնակցել զեկուցումներով, որոնցում հեռահաղորդակցության միջազգային միության անդամ պետությունների քննարկմանը կներկայացվեն Նայասպանի Նանրապետությունում կատարված աշխատանքները էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում ազատ շուկայական հարաբերությունների ներդրման և հասարակական գործընթացում:

Հանձնաժողովը հեռահաղորդակցության կարգավորման հարցերով սերտորեն համագործակցում է «Բերինգ Փոյնթ» խորհրդարվական ընկերության հետ: Նախնական պայմանավորվածության համաձայն՝ հանձնաժողովի մասնագետների որակավորումը բարձրացնելու նպատակով Նամաշխարհային բանկի, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության, «Բերինգ Փոյնթ» ընկերության, Միջազգային հեռահաղորդակցության ընկերակցության կողմից կկազմակերպվեն մի շարք սեմինարներ՝ «Նամընդհանուր ծառայություններ և համընդհանուր հասանելիություն», «Հեռահաղորդակցության և փեդեկապական փեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարներ» թեմաներով:

Միջազգային փորձի ուսումնասիրման նպատակով հանձնաժողովը 2008 թվականին ևս կշարունակի իր մասնագետների ուսուցման ու վերապատրաստման գործընթացները, ինչպես նաև համագործակցությունը միջազգային կազմակերպությունների և այլ երկրների կարգավորող մարմինների հետ: 2008 թվականին նախատեսվում է հանձնաժողովի մասնագետների մասնակցությունը՝

-էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովների փարաձաշրջանային ընկերակցության (ERRA) հերթական հանդիպումներին և նիստերին,

-Նամաշխարհային բանկի, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության «Բերինգ Փոյնթ» խորհրդարվական ընկերության աջակցությամբ հանձնաժողովի աշխատակազմի համար նախատեսված՝ հեռահաղորդակցության ոլորտին վերաբերող հիմնահարցերի վերաբերյալ մի շարք ուսուցողական միջոցառումների, ինչպես նաև ոլորտի համաժողովներին և այլ հանդիպումներին,

-ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության և Կրթությամբ զարգացման ակադեմիայի կողմից կազմակերպվող սեմինարներին:

2008 թվականին հանձնաժողովը կշարունակի համագործակցությունը նաև Իռլանդիայի կարգավորող մարմնի հետ՝ փորձի փոխանակման, մասնագետ կադրերի վերապատրաստման և բազմաթիվ այլ ուղղություններով: